

af ordningen blev det i betænkningen fra den nordiske ophavsretskomité foreslået, at optagelserne skulle gøres ubrugbare efter et tidsrum, der fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender. Da komiteens forslag næppe giver en tilstrækkelig smidig hjemmel til at udforme de kontrolforskrifter, som måtte vise sig nødvendige, hvis spørgsmålet ikke kan løses ved forhandling mellem parterne, har ministeriet for kulturelle anliggender ment at burde opretholde den formulering, som findes i den gældende lovs § 17. I forslaget's stk. 1, sidste pkt., bestemmes det derfor, at ministeren for kulturelle anliggender kan fastsætte regler om opbevaringen og benyttelsen af de foretagne optagelser. Det forudsættes, at udstedelsen af eventuelle regler sker efter forhandling med undervisningsministeriet, de kommunale myndigheder, Danmarks Radio og rettighedshavernes organisationer.

Som spørgsmål, der eventuelt bør reguleres ved forskrifter udstedt i henhold til § 17, stk. 1, sidste pkt., kan nævnes bestemmelser, der sikrer kontrol med, at udlån til andre undervisningsinstitutioner ikke leder til misbrug; bestemmelser om sletning af optagelser; bestemmelser til sikring af, at optagelserne foretages på et forsvarligt teknisk niveau, og bestemmelser om, at der ikke må foretages forvanskende klipning og redigering i de foretagne optagelser.

I forbindelse med det sidstnævnte spørgsmål må det erindres, at optagelsesadgangen efter § 17 efter lovens § 26 ikke gør indskrænkninger i ophavsmandenes ideelle rettigheder efter § 3 (droit moral).

Efter forslaget's stk. 3 kan vederlagskrav efter § 17, stk. 2, kun gøres gældende gennem organisationer, som er godkendt af ministeren for kulturelle anliggender. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at undervisningssektoren ikke stilles overfor – isoleret og successivt – at skulle forhandle vederlagsspørgsmålet med et ubestemt antal individuelle rettighedshavere eller et betydeligt antal ophavsmandsorganisationer, som hver især repræsenterer en bestemt kategori rettighedshavere, f. eks. komponister, forfattere, billedkunstnere osv. En mulig løsning ville være at godkende det såkaldte Kassetudvalg, som i de senere år har fungeret som koordinator for et stort antal rettighedshaverorganisationer, eller en af udvalget oprettet særlig organisation som forhandlingsberettiget modpart for undervisningssektoren. Formuleringen af bestemmelsen i stk. 3 holder imidlertid også muligheden åben for andre løsninger. Ved godkendelsen af de i stk. 3 nævnte organisationer bør der lægges afgø-

rende vægt på, at undervisningssektoren ikke i forbindelse med forhandlinger om vederlagsspørgsmålet kommer i en situation, der indebærer uoverskuelige administrative og deraf afledte økonomiske konsekvenser.

Fordelingen af vederlaget efter § 17, stk. 2, bør efter ministeriets opfattelse foretages af rettighedshaverne selv og være undervisningssektoren uvedkommende. Da det ved den oprindelige udsendelse i radio og fjernsyn normalt er klarlagt, hvilke rettighedshavere som har krav på vederlag i forbindelse med de udsendte programmer, vil det være muligt efter aftale med Danmarks Radio at identificere, hvilke rettighedshavere der bør have andel i det samlede vederlag efter § 17, stk. 2. Det må imidlertid ved godkendelsen af de forhandlingsberettigede organisationer påses, at den eller de organisationer, som godkendes – i det omfang, det er praktisk muligt – påtager sig også at foretage afregning med rettighedshavere som ikke er tilsluttet den eller de forhandlingsberettigede organisationer, herunder udenlandske rettighedshavere, som efter Danmarks internationale konventionsforpligtelser har krav på at blive sidestillet med danske rettighedshavere.

For en enkelt kategori af værker, som indgår i fjernsynsudsendelser, vil optagelsesadgangen efter § 17 kunne have betydelige økonomiske skadevirkninger for rettighedshaverne. Der sigtes til filmværker, der udover at blive udsendt i TV også er produceret med henblik på distribution ved udlejning eller salg, som tilfældet er med f. eks. spillefilm. Optagelsesadgangen efter § 17 vil i sådanne tilfælde kunne gribe økonomisk forstyrrende ind i distributionen af sådanne film og vanskeliggøre radiofoniernes mulighed for at erhverve sendingsrettigheder. I betænkningen fra den nordiske ophavsretskomité blev det derfor foreslået, at § 17, stk. 1 ikke skulle gælde for filmværker, der også er bestemt til forevisning på anden måde end i fjernsyn. Undtagelsesbestemmelsen skulle gælde for alle slags filmværker, dvs. ikke alene for almindelige spillefilm, men også for dokumentarfilm, undervisningsfilm, videogrammer o. lign.

Under udarbejdelsen af lovforslaget har Danmarks Radio tilkendegivet, at man ikke ser sig i stand til i forbindelse med udsendelse af indkøbte film at annoncere forbud mod optagelse efter § 17, stk. 1, for andre filmværker end normale spillefilm. Det anføres, at distributionsformerne for kortfilm, undervisningsfilm o. lign. er så varierende, at det vil være vanskeligt for Danmarks Radio at få klarhed over, om der efter den af ophavsretskomiteen foreslåede undtagelsesbestemmelse skal annonceres